Załącznik do uchwały nr Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia

Program współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2027

Spis treści

Program współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2027.....1

Wstęp.....3

Rozdział 1 Zasady współpracy.....4

Rozdział 2 Cele współpracy.....7

Rozdział 3 Formy współpracy.....10

Rozdział 4 Zakres przedmiotowy (obszary działania).....13

Rozdział 5 Priorytetowe zadania publiczne.....14

Rozdział 6 Okres realizacji programu.....24

Rozdział 7 Sposób realizacji programu.....24

Rozdział 8 Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu.....25
Rozdział 9 Sposób oceny realizacji programu.....25
Rozdział 10 Informacja o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji.....27
Rozdział 11 Zasady powoływania i tryb pracy komisji konkursowych otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego.....28
Rozdział 12 Postanowienia końcowe.....29
Wstęp.....3
Rozdział 1 Zasady współpracy.....4
Rozdział 2 Cele współpracy.....7
Rozdział 3 Formy współpracy.....10
Rozdział 4 Zakres przedmiotowy (obszary działania).....13
Rozdział 5 Priorytetowe zadania publiczne.....14
Rozdział 6 Okres realizacji programu.....24
Rozdział 7 Sposób realizacji programu.....24
Rozdział 8 Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu.....25
Rozdział 9 Sposób oceny realizacji programu.....25
Rozdział 10 Informacja o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji.....27
Rozdział 11 Zasady powoływania i tryb pracy komisji konkursowych otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego.....28
Rozdział 12 Postanowienia końcowe.....29

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia jako podstawę funkcjonowania państwa poszanowanie wolności i sprawiedliwości, współdziałanie władz, dialog społeczny oraz pomocniczość umacniającą uprawnienia obywateli i ich wspólnot. Zasady te przyjęto jako kluczowe we współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi.

Działania Samorządu Województwa Śląskiego mają na celu podejmowanie wyzwań o charakterze społeczno-gospodarczym oraz zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców regionu. Samorząd Województwa realizuje swoje zadania również poprzez kształtowanie rozwoju społeczności lokalnych. W procesie tym szczególną rolę odgrywają organizacje pozarządowe, skupiające aktywnych i wrażliwych na sprawy społeczne obywateli danego środowiska.

Samorząd Województwa Śląskiego realizuje właściwe sobie zadania publiczne przy współpracy z organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami socjalnymi, spółkami i klubami sportowymi przeznaczającymi dochód na działalność statutową, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi działającymi na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, innych kościołów i związków wyznaniowych, a także ze stowarzyszeniami jednostek samorządu terytorialnego, które prowadzą na terenie województwa śląskiego działalność pożytku publicznego. Współpraca z organizacjami pozarządowymi jest elementem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego oraz innych wojewódzkich dokumentów programowych.

Województwo Śląskie, poza realizacją działań bezpośrednio wynikających z Programu współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi, podejmuje także, przy wsparciu środków europejskich, działania wspierające budowę potencjału organizacji społeczeństwa obywatelskiego w celu jak najskuteczniejszej realizacji zadań, dla których zostały one powołane.

W latach 2026-2028 Województwo realizuje projekt grantowy „Śląskie. Dla rozwoju wspólNeGO”. Celem projektu jest zwiększenie potencjału organizacyjnego i poprawa funkcjonowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w województwie śląskim w obszarach wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, tj. polityki zatrudnienia i rynku pracy, włączenia społecznego, edukacji, zdrowia (z wyłączeniem

podmiotów świadczących całodobowe usługi zdrowotne). Udzielanie wsparcia finansowego organizacjom odbywa się w postaci grantów wspierających budowanie strategii ich działalności i zarządzania organizacją, w tym potencjałem kadrowym i finansowym, nowych metod działania i jakości usług oraz współpracy międzysektorowej. Projekt będzie współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego na lata 2021-2027 (działanie FESL.07.12 Rozwój dialogu obywatelskiego), budżetu państwa oraz budżetu województwa śląskiego. Szczegóły na temat projektu dostępne pod adresem: dlarozwojuwspolnego.slaskie.pl

Rozdział 1 Zasady współpracy

1. Miejscem realizacji programu jest obszar województwa śląskiego. Dopuszcza się realizację działań poza terenem województwa pod warunkiem, że ich odbiorcami są także mieszkańcy województwa śląskiego.
2. Program adresowany jest do organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, które realizują cele publiczne związane z wykonywaniem zadań Samorządu Województwa Śląskiego.
3. Koordynatorem programu jest Zarząd Województwa Śląskiego, jako organ wykonawczy Samorządu Województwa Śląskiego.
4. Ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o:
   1) **ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338 z późn. zm.);
   2) **ustawie Prawo o stowarzyszeniach** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261 z późn. zm.);
   3) **ustawie o samorządzie województwa** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 720);
   4) **programie** – należy przez to rozumieć Program współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2027;

5) **organizacjach** – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ustawy;

6) **Województwie Śląskim** – należy przez to rozumieć Samorząd Województwa Śląskiego;

7) **województwie** – należy przez to rozumieć województwo śląskie;

8) **konkursie** – należy przez to rozumieć otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13 ustawy;

9) **dotacji** – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 127 ust. 1 pkt 1 lit. e oraz art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 z późn. zm.);

10) **urzędzie** – należy przez to rozumieć Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego;

11) **zagadnieniach horyzontalnych** – rozumie się przez to zagadnienia, których realizacja jest tematem przewodnim programu, a które są wspólne dla zadań wynikających z art. 4 ustawy i art. 14 ustawy o samorządzie województwa;

12) **zadaniu priorytetowym** – rozumie się przez to zadanie główne do realizacji w ramach programu współpracy, określone na podstawie diagnozy potrzeb lub spójne z działaniami prowadzonymi przez Samorząd Województwa Śląskiego, którego realizacja jest traktowana priorytetowo;

13) **polityce publicznej** – rozumie się przez to sumę systemowych i porządkowych działań w celu rozwiązywania najważniejszych problemów dotykających mieszkańców województwa śląskiego.

5. Modelowa współpraca Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami opiera się na trzech płaszczyznach:

1) współpraca jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych w zakresie tworzenia polityk publicznych obejmujących wykorzystanie rozwiązań, które dotyczą działalności organizacji pozarządowych i władz samorządowych w kształtowaniu:

a) polityk publicznych,

b) strategii, jako długofalowych zamierzeń dotyczących celów i realizacji polityk,

c) programów – bieżących i wieloletnich planów działań podporządkowanych

strategiom.

2) współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań publicznych obejmujących wykorzystanie różnych form współpracy finansowej i niefinansowej.

3) infrastruktura współpracy, tworzenie warunków do społecznej aktywności:

a) system wspierania inicjatyw obywatelskich i organizacji pozarządowych,

b) wspieranie procesów integracji sektora organizacji pozarządowych.

6. Samorząd Województwa Śląskiego przy współpracy z organizacjami kieruje się następującymi zasadami:

1) **pomocniczości oraz suwerenności stron** – w myśl tych zasad Samorząd Województwa, respektując odrębność i suwerenność zorganizowanych wspólnot obywateli, uznaje ich prawo do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów – w tym należących także do sfery zadań publicznych – i w takim zakresie współpracuje z tymi organizacjami, a także wspiera ich działalność oraz umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;

2) **partnerstwa** – zgodnie z zasadą partnerstwa organizacje, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz według trybu wynikającego z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązania oraz wykonywaniu zadań publicznych;

3) **efektywności** – kierując się zasadą efektywności Samorząd Województwa, przy zlecaniu organizacjom zadań publicznych, dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, przestrzegając zasad uczciwej konkurencji, uwzględniając wkład własny podmiotów w postaci pracy wolontariuszy i możliwości pozyskiwania darowizn rzeczowych oraz z zachowaniem wymogów określonych w ustawie o finansach publicznych;

4) **jawności** – mając na względzie zasadę jawności, Samorząd Województwa udostępnia współpracującym z nim organizacjom informacje o zamiarach, celach i środkach przeznaczonych na realizację zadań publicznych, w których możliwa jest współpraca z tymi organizacjami oraz zapewnia przejrzystość procedur przyznawania dotacji i udział przedstawicieli organizacji w procedurach związanych z oceną ofert na wykonywanie zadań publicznych przez organizacje;

5) **uczciwej konkurencji** – Samorząd Województwa równorzędnie traktuje organizacje przy realizacji zadań publicznych, ogłaszając w tym samym czasie takie same założenia określające zadanie oraz stosując takie same kryteria oceny zgłoszonych ofert konkurujących podmiotów. Organizacje, bez względu na staż funkcjonowania, mogą równorzędnie korzystać z programu.

Rozdział 2 Cele współpracy

1. Za cel główny niniejszego programu przyjmuje się zrównoważony rozwój całego województwa śląskiego na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz podniesienia standardu bezpieczeństwa w regionie, sprawiedliwej i zielonej transformacji regionu, jak również upamiętnienia dziedzictwa historycznego i kulturowego.
2. Analizy dokonano, między innymi, na podstawie:

1) Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie;

2) Strategii Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030;

3) „Raportu o stanie województwa”,

4) Opracowania „Śląskie. Wyzwania demograficzne – Koncepcja polityki przeciwdziałania negatywnym zmianom demograficznym, depopulacji i starzeniu się społeczeństwa”.

Przy określaniu celów Programu uwzględniono także:

5) Cele Zrównoważonego Rozwoju wytyczone przez Organizację Narodów Zjednoczonych do 2030 roku:

a) Cel 1: Wyeliminowanie ubóstwa we wszystkich jego formach na całym świecie;

b) Cel 2: Wyeliminowanie głodu, osiągnięcie bezpieczeństwa żywnościowego i lepsze odżywianie oraz promowanie zrównoważonego rolnictwa;

c) Cel 3: Zapewnienie wszystkim ludziom w każdym wieku zdrowego życia oraz promowanie dobrobytu;

d) Cel 4: Zapewnienie wszystkim edukacji wysokiej jakości oraz promowanie uczenia się przez całe życie;

e) Cel 5: Osiągnięcie równości płci oraz wzmocnienie pozycji kobiet i dziewcząt;

f) Cel 6: Zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi;

g) Cel 7: Zapewnienie wszystkim dostępu do źródeł stabilnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii po przystępnej cenie;

h) Cel 8: Promowanie stabilnego, zrównoważonego i inkluzywnego wzrostu gospodarczego, pełnego i produktywnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich ludzi;

i) Cel 9: Budowanie stabilnej infrastruktury, promowanie zrównoważonego uprzemysłowienia oraz wspieranie innowacyjności;

j) Cel 10: Zmniejszenie nierówności w krajach i między krajami;

k) Cel 11: Uczynienie miast i osiedli ludzkich bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu;

l) Cel 12: Zapewnienie wzorców zrównoważonej konsumpcji i produkcji;

m) Cel 13: Podjęcie pilnych działań w celu przeciwdziałania zmianom klimatu i ich skutkom;

n) Cel 14: Ochrona oceanów, mórz i zasobów morskich oraz wykorzystywanie ich w sposób zrównoważony;

o) Cel 15: Ochrona, przywrócenie oraz promowanie zrównoważonego użytkowania ekosystemów lądowych, zrównoważonego gospodarowania lasami, zwalczanie pustynnienia, powstrzymywanie i odwracanie procesu degradacji gleby oraz powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej;

p) Cel 16: Promowanie pokojowego i inkluzywnego społeczeństwa, zapewnienie wszystkim ludziom dostępu do wymiaru sprawiedliwości oraz budowanie na wszystkich szczeblach

skutecznych i odpowiedzialnych instytucji, sprzyjających włączeniu społecznemu;

q) Cel 17: Wzmocnienie środków wdrażania i ożywienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju.

6) poszanowanie i kultywowanie dziedzictwa narodowego i historycznego regionu.

3. Jako cele szczegółowe przyjmuje się:

a) dążenie do zapewnienia równego dostępu organizacji pozarządowych z poszczególnych subregionów województwa do informacji o możliwościach współpracy, konsultacji, szkoleń i finansowania zadań publicznych;

b) wykreowanie i wzmacnianie warunków dla powstawania i rozwoju inicjatyw oraz struktur funkcjonujących na rzecz społeczności lokalnych w województwie, w tym tworzenie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań służących rozwijaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz efektywnych form współpracy;

c) zwiększenie wpływu sektora obywatelskiego na kreowanie polityk społecznych w województwie oraz wzmacnianie w tym zakresie współpracy między podmiotami sektora samorządowego i pozarządowego;

d) integrację podmiotów polityki lokalnej obejmującej swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w ustawie;

e) wyrównywanie szans i integrację społeczną osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób z niepełnosprawnościami, starszych, przewlekle chorych, dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej i innych grup zagrożonych marginalizacją społeczną;

f) wspieranie aktywności obywatelskiej mieszkańców województwa śląskiego, promocję wolontariatu, umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za swoje otoczenie, wspólnotę regionalną i lokalną, promocję postaw obywatelskich i prospołecznych w szczególności związanych ze zwiększeniem świadomości ekologicznej mieszkańców w celu zrealizowania kompleksowej polityki zielonej i transformacji regionu;

g) zwiększenie poziomu integracji między wojewódzkimi, powiatowymi, gminnymi Radami Działalności Pożytku Publicznego i ciałami opiniodawczo-doradczymi;

h) podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności zarówno przedstawicieli organizacji

pozarządowych, jak i przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań publicznych;

i) promowanie województwa jako miejsca sprzyjającego aktywności jego mieszkańców.

4. Oczekiwane efekty:

a) wypracowanie i upowszechnienie partnerskiego modelu współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi a Samorządem Województwa Śląskiego;

b) zwiększenie roli organizacji w opracowywaniu kierunków rozwoju społeczności lokalnych;

c) budowanie dialogu obywatelskiego od poziomu lokalnego do poziomu wojewódzkiego;

d) zwiększenie kompetencji pracowników samorządu i organizacji w zakresie realizowania lokalnych programów rozwiązujących problemy społeczne;

e) poprawa jakości życia mieszkańców województwa śląskiego poprzez umacnianie współpracy między Samorządem Województwa Śląskiego i sektorem pozarządowym w realizowaniu zadań Samorządu Województwa Śląskiego, polityki województwa, pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz zwiększanie efektywności wykorzystania środków publicznych;

f) budowanie poczucia przynależności do wspólnoty regionalnej i kreowanie tożsamości regionalnej.

Rozdział 3 Formy współpracy

1. Współpraca Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami ma charakter pozafinansowy i finansowy.
2. Współpraca o charakterze pozafinansowym prowadzona może być w formie:

1) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności w celu prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa;

2) publikowania informacji o działaniach istotnych dla organizacji na stronach internetowych urzędu (m.in. ngo.slaskie.pl), udostępniania informacji w lokalnych mediach, a także udostępniania informacji innymi dostępnymi sposobami, w szczególności podczas otwartych spotkań z przedstawicielami organizacji;

3) współdziałania z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, powołaną przez Marszałka Województwa Śląskiego, w zakresie jej kompetencji;
4) konsultowania z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego oraz organizacjami projektów aktów normatywnych, w tym aktów prawa miejscowego, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji;
5) tworzenia wspólnych, stałych lub doraźnych zespołów roboczych o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej;
6) obejmowanie patronatem przez Marszałka Województwa działań lub programów realizowanych przez organizacje, uznanych za szczególnie wartościowe;
7) udzielania rekomendacji lub referencji organizacjom w zakresie sposobu realizacji zadania publicznego zleconego przez Samorząd Województwa Śląskiego, a także na podstawie doświadczenia ze współpracy w innych formach. Referencji udzielać będą właściwe merytorycznie komórki organizacyjne urzędu i jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Śląskiego w zależności od obszaru realizacji zadania;
8) współorganizowania spotkań informacyjnych, szkoleń oraz udzielania instrukcji i wskazówek w zakresie prawidłowego ubiegania się o dotacje z budżetu Województwa Śląskiego oraz rozliczania się z nich;
9) inicjowania i współorganizowania szkoleń, spotkań i konferencji podnoszących jakość pracy osób zajmujących się współpracą z organizacjami z terenu województwa oraz inicjatyw integrujących to środowisko wokół zadań ważnych dla regionu;
10) angażowania organizacji do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć, a także koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez;
11) promowania przez Samorząd Województwa Śląskiego działalności organizacji i pomocy w tworzeniu dobrego wizerunku sektora NGO w województwie;
12) popierania i umacniania lokalnych inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju społeczności lokalnych i ekonomii społecznej;
13) udostępniania, w miarę posiadanych możliwości, pomieszczeń oraz sprzętów będących w dyspozycji urzędu na potrzeby organizowanych lub współorganizowanych przez organizacje spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji o

charakterze regionalnym, niekomercyjnym i otwartym dla wszystkich zainteresowanych.

3. Współpraca o charakterze finansowym może być prowadzona w formie zlecania realizacji zadań publicznych w trybie:
   1) otwartego konkursu ofert, jako wspieranie lub powierzanie zadań publicznych;
   2) pozakonkursowym, określonym w art.19a ustawy, z zachowaniem limitów określonych w tym przepisie.
4. Zlecanie realizacji zadań publicznych może mieć formę:
   1) powierzenia wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na sfinansowanie ich realizacji;
   2) wspierania wykonania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji ze środków budżetowych na dofinansowanie ich realizacji.
5. Podstawową formą zlecania przez Samorząd Województwa Śląskiego zadań publicznych jest otwarty konkurs ofert, chyba że przepisy odrębne przewidują inny tryb zlecenia.
6. Zlecenie zadania publicznego może nastąpić również w trybie określonym w art. 19a ustawy, w szczególności, jeśli oferta realizacji zadania publicznego będzie dotyczyć jednego z pięciu zadań priorytetowych, o których mowa w rozdz. 5 ust. 2.
7. Przy zlecaniu realizacji zadań publicznych zachowuje się dbałość o to, aby decyzje dotyczące sposobów i kierunków rozwoju regionu były podejmowane w wyniku konsultacji z mieszkańcami, z poszanowaniem zasady równych szans oraz najlepszych europejskich praktyk partycypacji obywatelskiej.
8. Zasady i tryb wyboru ofert są jawne i podawane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu o konkursie.
9. Wyniki konkursów podawane są do publicznej wiadomości. Ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i ich wynikach zamieszczane są w szczególności:
   1) w Biuletynie Informacji Publicznej urzędu;
   2) na stronach internetowych urzędu www.slaskie.pl oraz ngo.slaskie.pl;
   3) na tablicach ogłoszeń w siedzibie urzędu oraz jego Biurach Zamiejscowych.

10. W przypadku konkursów realizowanych przez jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Śląskiego, ogłoszenia o otwartych konkursach ofert i ich wynikach zamieszczane są w szczególności:
    1) w Biuletynie Informacji Publicznej danej jednostki;
    2) na stronie internetowej danej jednostki;
    3) na tablicach ogłoszeń w siedzibie danej jednostki.
11. Do oceny ofert zgłoszonych do konkursu Zarząd Województwa powołuje komisję konkursową.
12. Ogłoszenie o wyborze oferty w trybie pozakonkursowym jest jawne i podawane do publicznej wiadomości w sposób określony w ust. 9 i 10.
13. Tryb i szczegółowe kryteria oceny wniosków o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej określi uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego.

Rozdział 4 Zakres przedmiotowy (obszary działania)

1. Przedmiotem współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami są zadania Samorządu Województwa, ze sfery zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, dotyczące:
    1) zadań wpisujących się w dokumenty wskazane w rozdz. 2 ust. 2 oraz w inne wojewódzkie dokumenty programowe;
    2) zadań dotyczących promocji województwa;
    3) zadań zleconych do realizacji Samorządowi Województwa Śląskiego na podstawie innych aktów prawnych;
    4) wspólnego określenia ważnych dla mieszkańców regionu potrzeb i tworzenia systemowych rozwiązań problemów społecznych.
2. Spośród zagadnień horyzontalnych - równości szans, rozwoju regionu, rozwoju społeczeństwa informacyjnego i zrównoważonego rozwoju – jako główne obszary współpracy w 2027 r. przyjęto:
    1) dążenie do zapewnienia równego dostępu organizacji pozarządowych z poszczególnych subregionów województwa do informacji o możliwościach współpracy, konsultacji, szkoleń i finansowania zadań publicznych;

2) zrównoważony rozwój sektorów dysfunkcyjnych lub obszarów defaworyzowanych, dla którego podstawą jest diagnoza potrzeb i dysfunkcji w subregionach. W ramach monitoringu realizacji programu analizuje się terytorialny rozkład składanych ofert, przyznanych dotacji oraz realizowanych zadań, a wyniki analizy wykorzystuje się do planowania działań informacyjnych i wspierających w obszarach o mniejszej aktywności organizacyjnej.

Rozdział 5 Priorytetowe zadania publiczne

1. Definiowanie priorytetów w programie współpracy na 2027 rok wynika z korelacji:

   1) zadań samorządu województwa zdefiniowanych w art. 14 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa, z czego dla współdziałania Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym wyznaczone są następujące zadania:

      a) edukacja publiczna, w tym szkolnictwo wyższe,

      b) promocja i ochrona zdrowia,

      c) kultura oraz ochrona zabytków i opieka nad zabytkami,

      d) pomoc społeczna,

      e) wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej,

      f) polityka prorodzinna,

      g) polityka senioralna,

      h) modernizacja terenów wiejskich,

      i) ochrona środowiska,

      j) kultura fizyczna i turystyka,

      k) ochrona praw konsumentów,

      l) obronność,

      m) bezpieczeństwo publiczne i ochrona ludności,

      n) przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy.

   Współpraca nie obejmuje pozostałych czterech zadań publicznych:

      a) zagospodarowanie przestrzenne,

b) transport zbiorowy i drogi publiczne,

c) działalność w zakresie telekomunikacji,

d) ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy;

2) 40 wybranych obszarów działalności sektora pozarządowego zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 ustawy pogrupowanych w 5 sferach działania:

SPOŁECZNEJ I ZDROWIA:

a) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;

b) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

c) udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa;

d) działalności charytatywnej;

e) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;

f) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;

g) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;

h) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;

i) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;

j) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;

k) promocji i organizacji wolontariatu;

l) rewitalizacji;

m) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 1-32a ustawy;

n) działalności na rzecz integracji cudzoziemców;

o) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej;

p) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;

q) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;

r) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;

s) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;

t) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;

u) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

BEZPIECZEŃSTWA:

a) porządku i bezpieczeństwa publicznego;

b) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;

c) ratownictwa, ochrony ludności i obrony cywilnej;

d) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;

e) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

GOSPODARCZEJ I ROZWOJU SPOŁECZNEGO:

a) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;

b) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;

c) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;

d) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;

e) działalności na rzecz podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, o których mowa w ustawie z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej.

SPORTU I REKREACJI:

a) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym pracy z młodzieżą oraz wypoczynku dzieci i młodzieży;

b) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;

c) turystyki i krajoznawstwa.

KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO:

a) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;

b) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;

c) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;

d) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa;

e) promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą;

f) pomocy Polonii i Polakom za granicą.

2. W programie na 2027 rok zostało określonych pięć zadań priorytetowych ważnych z uwagi na realizowane przez Samorząd Województwa Śląskiego programy oraz wpisujące się w aktualne oczekiwania społeczne mieszkańców województwa:

1) BEZPIECZEŃSTWO – budowa odporności społecznej na terenie województwa śląskiego poprzez współpracę z podmiotami (w rozumieniu ustawy o ochronie ludności);

wraz ze wzrostem częstotliwości i dotkliwości klęsk żywiołowych, pandemii, zagrożeń terrorystycznych i innych kryzysów rośnie świadomość potrzeby wzmacniania odporności społecznej. Odporność społeczna (lub społeczności) to zdolność wspólnoty do przetrwania i adaptacji w obliczu kryzysów, takich jak zagrożenia zdrowotne, środowiskowe czy społeczne. Kształtuje się ją poprzez wzmacnianie więzi, rozwijanie kompetencji członków, jasne określanie wartości, tworzenie strategii działania i rozwijanie współpracy międzysektorowej, a także poprzez doświadczenia zdobywane w trudnych sytuacjach. Za kluczowe aspekty odporności społecznej uznawane są:

- **zdolność do adaptacji** – rozumiana jako elastyczność społeczna przejawiająca się umiejętnością społeczności do zmiany, zdolność do znajdowania nowych rozwiązań w obliczu nieprzewidzianych sytuacji,
- **wzmocnione więzi** – rozumiane jako budowanie silnych relacji i poczucia przynależności w grupie, co zwiększa jej zdolność do wspólnego reagowania na zagrożenia,
- **rozwój kompetencji** – rozumiany jako rozwijanie wiedzy i umiejętności zwiększających zdolność społeczności do radzenia sobie z kryzysami,
- **jasne wartości i cele** – rozumiane jako definiowanie skali ważności w zakresie ochrony i zabezpieczenia, co stanowi fundament dla spójnego działania w obliczu trudności,
- **współpraca międzysektorowa** – rozumiana jako partnerstwo między sektorem publicznym, komercyjnym a organizacjami pozarządowymi,
- **doświadczenie** – rozumiane jako budowa odporności pod względem efektywności i doświadczenia w radzeniu sobie z kryzysami.

Samorząd Województwa, działając przez Marszałka będącego organem ochrony ludności, może kierować swoje działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa, wskazując obszary współpracy na rzecz zdefiniowanych w art. 4 ust. 1 obszarów działalności sektora pozarządowego obejmujących:

- porządek i bezpieczeństwo publiczne,
- obronność państwa i działalność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej,
- ratownictwo i ochronę ludności,
- pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- ekologię i ochronę zwierząt oraz ochronę dziedzictwa przyrodniczego.

Marszałek Województwa Śląskiego zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 9 ust. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1907 z późn. zm.) jako organ ochrony ludności realizuje zadania zdefiniowane w art. 12 ust. 1 ww. ustawy, o zakresie zgodnym z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2026 r. w sprawie szczegółowej zawartości „Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej”. Dla zapewnienia realizacji zadań Marszałka Województwa Śląskiego z zakresu ochrony ludności

i obrony cywilnej Sejmik Województwa Śląskiego zgodnie z art. 12 ust. 2 uchwala w budżecie wysokość środków przeznaczonych na te zadania.

Działania organizacji pozarządowych w obszarze bezpieczeństwa mogą być wspierane na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W przypadku realizacji zadań oraz udzielania dotacji podmiotom ochrony ludności w trybie ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej zastosowanie mają przepisy tej ustawy, z uwzględnieniem art. 153 ust. 4.

2) DZIEDZICTWO – kultywowanie tradycji, dziedzictwa narodowego i regionalnego, oparte na synergii potencjału wielu kultur oraz humanitaryzmie;

teren województwa śląskiego od stuleci stanowił ośrodek styku wpływów wielu kultur, religii i wyznań – wpływów wschodu, zachodu i południa Europy. Region cały czas był miejscem dynamicznych przemian: demograficznych, społecznych i gospodarczych, stanowił także arenę walk o niepodległość i tożsamość narodową.

Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach w budowaniu relacji społecznych poprzez synergię oraz na tle posiadanego dziedzictwa historycznego, województwo śląskie stanowi właściwe miejsce dla kreowania nowego wizerunku relacji społecznych, w których najistotniejsze jest poszanowanie praw człowieka oraz promowanie działań opartych na wartościach humanitarnych i wzajemnej tolerancji.

W ramach projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Samorząd Województwa Śląskiego bierze pod uwagę ustanowione przez Senat RP i Sejm RP obchody rocznicowe oraz oficjalnych patronów roku 2027.

3) CZŁOWIEK – budowanie relacji społecznych opartych na równym traktowaniu oraz przeciwdziałaniu przemocy;

w działaniach realizowanych w ramach współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z sektorem pozarządowym należy zatem uwzględnić:

a) promowanie i prezentację osiągnięć społecznych na tle dziedzictwa historycznego ostatniego stulecia,

b) promocję zdrowia oraz zdrowego stylu życia, wolnego od uzależnień,

c) promocję zdrowia psychicznego, w szczególności dzieci i młodzieży,

d) budowanie społeczeństwa obywatelskiego,

e) przeciwdziałanie depopulacji i promocję rozwoju rodziny,

f) przeciwdziałanie przejawom destabilizowania relacji społecznych, wzrostowi agresji i przemocy, powstawaniu zaniedbań w społecznościach lokalnych, powiększaniu się grup i obszarów defaworyzowanych,

g) budowanie relacji międzyludzkich, promujących głównie postawy humanitarne m.in. na tle istniejących konfliktów zbrojnych, a także społeczeństwo obywatelskie (promocja programów i kierunków działań włączających), z uwzględnieniem dziedzictwa historycznego.

4) ŚRODOWISKO – ochrona dziedzictwa przyrodniczego, jakość powietrza, bezpieczeństwo publiczne i środowiskowe;

województwo śląskie boryka się z zanieczyszczeniem powietrza, co związane jest zarówno z rozwiniętym sektorem przemysłu, jak i tzw. niską emisją. Ze względu na silną koncentrację przemysłu region emituje duże ilości pyłów oraz zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych, co przekłada się na fakt, że region był jednym z trzech województw (obok łódzkiego i mazowieckiego), które w ostatnich latach emitowały do atmosfery najwięcej wskazanych zanieczyszczeń (17 % emisji w kraju)[1]. Złą jakość powietrza w miastach województwa śląskiego potwierdza również raport Światowej Organizacji Zdrowia, zgodnie z którym aż 36 z 50 najbardziej zanieczyszczonych miast w Europie leży w Polsce. Spośród nich aż 13 znajduje się w obrębie województwa śląskiego[2].

W związku ze specyficznym układem osadniczym regionu, wysokim poziomem urbanizacji oraz dużym potencjałem ludzkim, ochrona środowiska nie może skupiać się jedynie na ograniczeniu niskiej emisji, ale również uwzględniać inne formy modelowania środowiska, inicjowanie i promowanie upraw energetycznych oraz

[1] Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie, s. 49

[2] Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” Zielone Śląskie, s. 51

edukację proekologiczną. W ramach priorytetu ŚRODOWISKO Samorząd Województwa Śląskiego wspiera współpracę z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji klimatycznej i ekologicznej, adaptacji do zmian klimatu, ochrony zasobów wodnych, rozwoju zielono-niebieskiej infrastruktury, monitoringu środowiska oraz budowania lokalnej odporności na zagrożenia środowiskowe. W miarę dostępności środków działania te uwzględnia się w planowaniu i ogłaszaniu konkursów ofert.

Współpraca sfery pozarządowej i Samorządu Województwa Śląskiego w tym zakresie pozwoli odsłonić ukryte lub zapomniane miejsca warte nobilitowania na wojewódzkiej mapie dziedzictwa przyrodniczego i turystycznego przez ich ujawnienie, oznakowanie i wypromowanie. Nie bez znaczenia jest również rozwój dotychczasowych osiągnięć zainicjowanych prac na rzecz działań środowiskowych np. przy wykorzystaniu takich narzędzi jak rekreacja i turystyka.

W związku z przyjęciem Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego (RPA) polityka adaptacji do zmian klimatu w województwie śląskim została obecnie uporządkowana i objęta trwałym systemem wdrażania oraz koordynacji działań. Zarządzeniem Marszałka Województwa Śląskiego nr 33/2026 z 23 marca 2026 r. powołano Zespół ds. wdrażania Regionalnego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla Województwa Śląskiego, którego zadaniem jest koordynacja działań związanych z realizacją RPA, monitorowanie postępów wdrażania planu, inicjowanie projektów i działań adaptacyjnych, wspieranie współpracy międzydepartamentowej i międzyinstytucjonalnej oraz wypracowywanie rekomendacji służących zwiększaniu odporności regionu na skutki zmian klimatu. W ramach prac zespołu przewidziano współpracę z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi, środowiskiem naukowym, przedsiębiorcami oraz mieszkańcami regionu. Istotnym elementem wdrażania RPA jest również działalność Śląskiego Centrum Klimatu, które pełni funkcję regionalnego centrum wiedzy, edukacji, informacji i wymiany doświadczeń w zakresie zmian klimatu, adaptacji oraz budowania odporności społecznej i środowiskowej. Zakres działań przewidzianych w RPA obejmuje m.in. edukację klimatyczną i ekologiczną, rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, wzmacnianie odporności infrastruktury publicznej na ekstremalne zjawiska pogodowe, działania na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców, rozwój systemów informacji i ostrzegania, ochronę zasobów wodnych, wsparcie lokalnych społeczności w reagowaniu na sytuacje kryzysowe, a także

rozwój współpracy międzysektorowej. W realizację wielu z tych działań mogą aktywnie włączać się organizacje pozarządowe, szczególnie w obszarach edukacji, animacji społecznej, organizacji wydarzeń informacyjnych, wsparcia grup wrażliwych, promocji wolontariatu, budowania lokalnych partnerstw oraz prowadzenia działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących adaptacji do zmian klimatu i bezpieczeństwa mieszkańców. Zgodnie z kierunkami działań wskazanymi w RPA planowane jest również rozwijanie regionalnych i lokalnych form wolontariatu na potrzeby reagowania w sytuacjach kryzysowych związanych ze zmianami klimatu, w tym podczas ekstremalnych zjawisk pogodowych. Działania te obejmować mają m.in. szkolenia i przygotowanie wolontariuszy do wsparcia mieszkańców, tworzenie lokalnych sieci pomocy sąsiedzkiej, działania edukacyjne i informacyjne, współpracę z organizacjami społecznymi oraz budowanie społecznej odporności i gotowości do reagowania w sytuacjach nadzwyczajnych.

Powszechnie zdiagnozowany problem suszy hydrologicznej na terenie kraju, z którym borykają się mieszkańcy wschodniej Wielkopolski, Kujaw Zachodnich, dorzecza Wisły, dotyczy również zasobów wodnych na terenie województwa śląskiego. Za deficyt zasobów wodnych w znacznej mierze odpowiadają odkrywki kopalniane, ale również zmiany klimatu i długotrwałe susze, na co wskazywały wnioski ze Światowej Konferencji ONZ, która odbyła się w dniach 14-18 marca 2015 r. w Sendai w Japonii. Na bazie tej konferencji stworzono ramy ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych na lata 2015–2030. Teren województwa śląskiego również został dotknięty deficytem zasobów wodnych, czego najdobitniejszym dowodem jest zanik biegu rzek na pograniczu województwa śląskiego i małopolskiego (Sztoła, Baba). Opracowany w województwie śląskim Program MIKRORETENCJA to inicjatywa finansowana ze środków unijnych (program FEnIKS 2021–2027), która umożliwia właścicielom domów jednorodzinnych uzyskanie dofinansowania na przydomowe systemy zatrzymywania i wykorzystywania wód opadowych. Nabory wniosków prowadzi Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5) ROZWÓJ – kreowanie polityki młodzieżowej, rozwój współpracy międzypokoleniowej oraz promocja III sektora jako stymulatora rozwoju gospodarczego i społecznego województwa;

województwo śląskie stoi przed wyzwaniem związanym ze zmniejszającą się liczbą ludności, zarówno wskutek niekorzystnych ruchów migracyjnych, jak i w efekcie

niekorzystnego ruchu naturalnego ludności. Prognozy demograficzne przygotowywane przez Główny Urząd Statystyczny wskazują, że tendencje te będą się pogłębiać, co w perspektywie kilkunastu lat może skutkować licznymi problemami społecznymi i gospodarczymi. Negatywne tendencje demograficzne występują także w innych regionach Polski, niemniej jednak województwo śląskie pozostaje regionem, w którym nasilenie tych tendencji jest i prawdopodobnie będzie najbardziej odczuwalne, szczególnie w sferze społecznej i gospodarczej.

Problem depopulacji miast jest bardzo złożony. Z badań wynika, że polskie społeczeństwo starzeje się w bardzo szybkim tempie, co przyczynia się do spadku liczby mieszkańców miast. Niektóre z miast straciły w ciągu trzech dekad nawet jedną piątą ludności. Źródeł tego zjawiska można upatrywać w migracji Polaków na zachód Europy, migracji wewnętrznej, przewadze zgonów nad urodzeniami żywymi (starzenie się społeczeństwa), zmianie modelu rodziny i poczuciu braku zabezpieczenia socjalnego (w postaci środków do życia i mieszkania).

Zjawisko depopulacji w ramach aglomeracji górnośląskiej jest jeszcze bardziej widoczne, bowiem to jeden z najbardziej zurbanizowanych obszarów w Polsce.

Ponadto, jak wynika z „Raportu o stanie województwa za 2025 rok” (załącznik do Uchwały Zarządu Województwa Śląskiego Nr 993/166/VII/2026 z dnia 20 maja 2026 r.), w Polsce w 2024 r. funkcjonowało 177 802 organizacji pozarządowych, w tym 39 863 fundacji oraz 137 939 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych. W województwie śląskim działało 8,9% tych organizacji, tj. 15 827 instytucji, co stanowiło czwarty wynik wśród województw (w tym: 3 275 fundacji oraz 12 552 stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych). Zupełnie inaczej sytuacja przedstawiała się w przypadku liczby organizacji w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, tj. wynik 36,9 organizacji na 10 tys. ludności plasował region na najniższej pozycji wśród województw. Także wskaźnik liczby nowo zarejestrowanych organizacji sytuował województwo na niskiej, bo 12. pozycji (1,9 organizacji). Ostatni z analizowanych wskaźników badających udział tego typu organizacji w ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej plasował region na ostatniej pozycji (wraz z województwem pomorskim) z wynikiem 2,9%. Wobec powyższego, istotnym elementem tworzenia społeczeństwa obywatelskiego będzie promowanie działalności organizacji pozarządowych.

Rozdział 6 Okres realizacji programu

Program obowiązuje od 1 stycznia 2027 r. do 31 grudnia 2027 r.

Rozdział 7 Sposób realizacji programu

1. Podmiotami uczestniczącymi we współpracy są:
   1) Sejmik Województwa Śląskiego – w zakresie wyznaczania kierunków współpracy z organizacjami;
   2) Zarząd Województwa Śląskiego – realizujący program współpracy jako organ wykonawczy Województwa;
   3) organizacje.
2. Zarząd Województwa Śląskiego realizuje program przy pomocy:
   1) komórek organizacyjnych urzędu;
   2) jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Śląskiego, które w obszarach swojego działania współpracują z organizacjami.
3. Komórki organizacyjne urzędu oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Śląskiego prowadzą bezpośrednią współpracę z organizacjami, która polega na:
   1) przygotowaniu i prowadzeniu konkursów ofert dla organizacji na realizację zadań finansowanych oraz dofinansowanych z budżetu Województwa;
   2) sporządzaniu sprawozdań z finansowej i pozafinansowej współpracy z organizacjami;
   3) podejmowaniu bieżącej współpracy z organizacjami;
   4) sprawowaniu kontroli prawidłowości wykonania zadania publicznego, w tym wydatkowania przyznanej dotacji.
4. Za koordynację współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami, w zakresie niniejszego dokumentu, odpowiada Zarząd Województwa.
5. Cele wskazane w programie będą realizowane przez finansowe i pozafinansowe formy współpracy.

Rozdział 8 Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu

1. Kwota planowana na realizację programu jest nie mniejsza niż 10 000 000,00 zł.
2. Wysokość środków przeznaczonych na realizację programu zostanie określona w budżecie Województwa na rok 2027.
3. Wydatki związane z realizacją zadań, o których mowa w programie, nie mogą przekroczyć kwoty środków finansowych zaplanowanych na ten cel w budżecie na rok 2027.

Rozdział 9 Sposób oceny realizacji programu

1. Bieżący monitoring realizacji programu prowadzi Zarząd Województwa Śląskiego we współpracy z Radą Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, kierownikami właściwych merytorycznie komórek organizacyjnych urzędu oraz jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Śląskiego.
2. Monitoring polega na ocenie realizacji opisanych zasad i form współpracy. Uzyskiwane w czasie realizacji programu informacje, uwagi, wnioski i propozycje dotyczące realizowanych projektów będą wykorzystywane do usprawnienia bieżącej współpracy Samorządu Województwa Śląskiego z organizacjami.
3. Końcowa ewaluacja realizacji programu obejmuje wskaźniki ilościowe i jakościowe, określone dla poszczególnych celów i zadań priorytetowych. Wskaźniki powinny obejmować w szczególności: liczbę i rodzaj wspartych organizacji, zasięg terytorialny działań, liczbę odbiorców.
4. Ocena ilościowa realizacji programu może odbywać się na podstawie następujących wskaźników:
   1) wysokości środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań publicznych w danym roku budżetowym;
   2) wysokości środków finansowych przekazanych organizacjom na realizację zadań priorytetowych w danym roku budżetowym;
   3) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych przez komórki merytoryczne urzędu oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Śląskiego;

4) liczby ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań priorytetowych przez komórki merytoryczne urzędu oraz jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Śląskiego;

5) liczby ofert złożonych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;

6) liczby ofert złożonych przez organizacje w ramach otwartych konkursów ofert na realizację zadań priorytetowych;

7) liczby umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań publicznych;

8) liczby umów o współfinansowanie lub finansowanie zawartych na realizację zadań priorytetowych;

9) liczby organizacji, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa Śląskiego na realizację zadań publicznych;

10) liczby organizacji, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa Śląskiego na realizację zadań priorytetowych;

11) liczby zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie z budżetu Województwa Śląskiego;

12) liczby beneficjentów zadań publicznych zleconych przez Samorząd Województwa Śląskiego;

13) liczby beneficjentów zadań priorytetowych zleconych przez Samorząd Województwa Śląskiego;

14) liczby osób zaangażowanych w realizację zadań publicznych (w tym wolontariuszy);

15) liczby osób zaangażowanych w realizację zadań priorytetowych (w tym wolontariuszy).

5. Ocena jakościowa współpracy odbywać się może poprzez:

1) ocenę poziomu efektywności oddziaływania programu w zakresie likwidacji zdiagnozowanych dysfunkcji, dla których określono pięć zadań priorytetowych;

2) analizę stopnia realizacji celów wskazanych w warunkach otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;

3) analizę wykorzystania środków otrzymanych w ramach dotacji, w przedmiocie realizowanego zadania.

Rozdział 10 Informacja o sposobie tworzenia programu i przebiegu konsultacji

1. Prace nad przygotowaniem programu zostały zainicjowane i przeprowadzone przez Biuro Spraw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.
2. Program został przygotowany na podstawie:
   1) informacji uzyskanych z komórek organizacyjnych urzędu oraz jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Śląskiego w zakresie współpracy z organizacjami;
   2) propozycji zgłoszonych przez organizacje oraz Radę Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego;
   3) uwag zgłoszonych do projektu programu podczas konsultacji społecznych.
3. Projekt programu udostępniony został do konsultacji w okresie od 11 do 25 września 2026 r.
4. Konsultacje społeczne programu prowadzone były w formach przewidzianych w uchwale Nr IV/3/7/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 29 grudnia 2010 r. w sprawie przyjęcia zasad i trybu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego, zmienionej uchwałą nr IV/5/4/2011 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 14 lutego 2011 r., tj.:
   1) pisemnej – poprzez składanie wypełnionych formularzy osobiście w siedzibie urzędu;
   2) pisemnej – poprzez przesyłanie wypełnionych formularzy za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres Kancelarii Ogólnej Urzędu;
   3) pisemnej – poprzez przesyłanie wypełnionych formularzy za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: ngo@slaskie.pl;
   4) publikacji tekstu dokumentu na stronie internetowej Województwa;
   5) ustnej – poprzez przyjmowanie uwag w siedzibie urzędu (w Biurze Spraw Społecznych);

6) po zakończeniu konsultacji społecznych projekt programu został przedstawiony Radzie Działalności Pożytku Publicznego Województwa Śląskiego, która w dniu 5 października 2026 r. podjęła uchwałę w przedmiotowej sprawie.

5. W ramach konsultacji, o których mowa w ust. 4, zgłoszono 3 uwagi. Dwie z nich uwzględniono w całości, a jedną częściowo.

Rozdział 11 Zasady powoływania i tryb pracy komisji konkursowych otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego

1. Komisje konkursowe otwartych konkursów ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego, zwane dalej „Komisjami”, powoływane są przez Zarząd Województwa Śląskiego, zwany dalej „Zarządem”, dla każdego zadania, na które ogłoszony zostanie otwarty konkurs ofert na zadania publiczne Województwa Śląskiego zwany dalej „Konkursem”.
2. Komisja podejmuje decyzje w obecności co najmniej 1/2 liczby jej członków, w tym przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego.
3. W sprawach proceduralnych Komisja podejmuje decyzje przez aklamację (brak sprzeciwu) lub w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego (pod nieobecność przewodniczącego).
4. Komisja może obradować z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość.
5. Komisja ocenia jedynie oferty spełniające wszystkie wymogi formalne.
6. Oceny zgodności ze wszystkimi wymogami formalnymi dokonuje komórka organizacyjna urzędu lub jednostka organizacyjna Województwa Śląskiego organizująca otwarty konkurs.
7. Do zadań Komisji należy w szczególności:
   1) ocena ofert zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy;
   2) ocena ofert zgodnie z kryteriami przyjętymi dla poszczególnych konkursów;
   3) sporządzenie listy rankingowej ofert zgłoszonych na konkurs.
8. Ocena każdej oferty stanowi średnią punktów przyznawanych przez poszczególnych członków Komisji.

9. Komisja może zaproponować przyznanie dotacji w kwocie niższej od określonej w ofercie.
10. Wszyscy członkowie Komisji mają wgląd w złożone oferty na każdym etapie prac Komisji.
11. Komisja ulega rozwiązaniu po wyczerpaniu środków.
12. Z prac Komisji sporządza się protokół na podstawie kart oceny merytorycznej służących do sporządzenia rankingu ofert. Protokół podpisuje przewodniczący lub wiceprzewodniczący Komisji uczestniczący w posiedzeniu. Zawiera on w szczególności:
    1) informację o trybie i terminie posiedzenia Komisji;
    2) listę obecności członków Komisji (załącznik do protokołu);
    3) informację o wyłączeniu członków Komisji z oceny ofert wraz z uzasadnieniem tego faktu;
    4) wskazanie liczby ofert, które wpłynęły na otwarty konkurs ofert w terminie;
    5) wskazanie ofert odrzuconych na etapie oceny formalnej wraz z podaniem przyczyn odrzucenia (załącznik do protokołu);
    6) zestawienie ofert ocenianych merytorycznie ze wskazaniem liczby przyznanych punktów i propozycją kwot dotacji (załącznik do protokołu);
    7) karty oceny merytorycznej ofert do wglądu w departamencie merytorycznym.
13. Protokół, listę zaopiniowanych ofert oraz projekt uchwały przekazuje się Zarządowi.
14. Obsługę Komisji zapewnia komórka organizacyjna urzędu lub jednostka organizacyjna Samorządu Województwa Śląskiego właściwa dla tematyki konkursu.

Rozdział 12 Postanowienia końcowe

Zmiany w programie mogą być dokonywane wyłącznie w trybie uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego.